

Taso Mähar: valida tuleb häid asju

Paarikümne aasta jooksul on sisearhitekt Taso Mähar oma käe ja mõtte külge pannud kümnetele uutele hoonetele alates koolidest ja reisiterminalidest ning lõpetades eramute ja korteritega.

Äp

Teet Reier
teet.reier@aripaev.ee

“Isa väänas metalli ja tagus vaske, vanaisa meisterdas mööblit, eks seal on ka midagi mulle kaasa antud,” arvab Taso Mähar, kes lõpetas kaheksakümnendate alul Tartu kunstikooli puidu kunstilise töötlemise erialal.

Valikuteks jäi aega

Peale kunstikooli jäi Taso sõnul tal piisavalt aega mõtiskleda selle üle, mis edasi saab. “Kohe edasi õppima ma ei kiirustanud, väike okas oli kunstikooli lõpetamiselt hinge jäänud. Vaatamata sellele, et nõukaajal pidid kõik võrdsed olema, olid mõned veelgi võrdsemad. Sellest tulenevalt arvati, et pole hea panna kõigile lõpetajatele maksimumhinnet. Nii ei saanudki ma viit, kuigi olin selle end ja juhendaja arvates igati ära teeninud,” meenutab ta.

Nii mahtuski keskmise ja kõrgema kunstikooli vahele veel töö Tartu mööblikombiinaadis ja Vene kroonu.

“Tänu pikemale pausile, mida sõjavägi ja töö Tartu Mööblikombiinaadis võimaldas, oli mul ka edasiste plaanide suhtes siht tundu-

valt selgem,” põhjendab Taso Kunstiinstituuti astumist.

“Tänapäeval on kuidagi mõistetamatu, et noored, kes suudavad ennast kuidagi kõrgkooli sisse pressida, hakkavad alles siis mingeid muutusi tajuma, kui tuleb hakata eriala omandama. See on kuidagi üllatav, see sihitus ja eesmärkide puudumine,” arvab Taso, kes ise on üle kümne aasta töötanud sisearhitektuuri õppejõuna.

Esimeste suuremate töödena tuletab Taso meelde Tallinna sadama reisijaterminali ehitust ja sadamavalitsuse hoonet. “Tänaseks on reisijaterminali jõutud juba mitu korda ümber ehitada ja esialgselt sisemusest pole suurt midagi alles.” Sadamavalitsust ehitades härra Palu ajal ütles ta: “Meil on

oma töö, arhitektil oma.” Aga pärast teda hakkasid kõik oma kabinette ümber kujundama nagu kodus (riigi raha eest), adumata, et nad ei istu seal kaua.

Kui pärin Tasolt, milliseid oma töid ta teistest enam hindab, arvab ta esimeseks 2000. aastal valminud Rocca al Mare koolimaja ja teiseks Rotermanni soolalao rekonstrueerimise aastatel 1995–1996.

Tellijaga arenenud

Aastatega on Taso tööde nimistu aina pikenenud. “Suurte objektiga on kuidagi mõnusam töötada, seal on tellija anonüümsem ja see on rohkem arhitektide mõtete ja tellija võimaluste nägu,” arvab Taso. Eramu lahendus intiiemsem ja enam hoone omaniku soovides kinni. Keerulisem, seega töömahukam.

Taso arvates on tellija areng võrreldes üheksakümnendate algupoolega tugevasti paremuse suunas liikunud. “Toona käidi kusagil Ameerikas või Euroopas ja kui tagasi tuldi, arvati, et meil peaks just samamoodi ehitama ja sisustama nagu nemad seal. Polnud harvad juhud, kui tuldi arhitekti juurde sooviga kavandada näiteks kolo-

niaalstiilis maja, loomulikult Ameerika eeskujul või Hansu-Grete majake. Aga samas Soome ei osatud vaadata.” Räägib Taso. “Ja mõni ei suuda siiani mõista, kuidas ta võis sellise maja ehitada, nagu ta siis ehitas.”

Taso sõnul on nii mõnegi tellijaga tehtud koostööd mitme objekti juures. “Siis juha oskad arvestada tema soovide ja maitsega. See teeb ka minu töö mõnevõrra lihtsamaks,” lisab ta. “Kuid objektid on ikka erinevad.”

“Kunagi helistas mulle üks ajakirjanik ja päris, mis värv parajasti moes on. Ma ei osanud talle seda öelda,” meenutab Taso. Tema põhimõte on, et valida tuleb häid asju, neid, mis elavad aegu üle ja peavad kaua vastu.

“Ei saa lähtuda hetketrendidest ja moevooludest, kui nendega kaasa minna, oled sellest paari-kolme aastaga tüdinend ja kogu jant ruumide ümberkujundamisega hakkab jälle peale,” lisab ta.

Riigihanked on kõik selle peal, kes pakub odavamalt. Seega ei näe me teatreid, kontserdimaju, jaamahooned, lennujaamu nagu mujal maailmas, mis on ja seisavad. Meil on kõik “papist” ja “papis” kinni.

Ja mõni ei suuda siiani mõista, kuidas ta võis sellise maja ehitada, nagu ta siis ehitas.

Taso Mähar, sisearhitekt